

הלב פתוח לרווחה

החלטה מס' 04

מדינת ישראל
משרד הרווחה והשירותים החברתיים
תחום מנהל ומשק – יחידת המכרזים

פרוטוקול מס' 25/2011

פרוטוקול מישיבת וועדת המכרזים המשרדית לרכישות טובין ושירותים
שהתקיימה בירושלים ביום ד' 11.05.2011

חברים:

מר שלמה גביסון, מנהל תחום מנהל ומשק – יו"ר הוועדה
גב' עדינה אטינגר, סגנית חשב המשרד
עו"ד קרן ברנע-ניסן, נציגת היועצת המשפטית

מרכזת הוועדה: גב' אורה אברגיל

הנושא על סדר היום:

התקשרות בפטור ממכרז עם אוניברסיטת בר אילן – פרופ חיה יצחק (580063683), לצורך ביצוע מחקר כמיזם משותף, העוקב אחר נשים נפגעות אלימות במשפחה: במקלט ובחזרה לקהילה.

החלטת הוועדה: הוועדה מפנה את הגורם המקצועי לפעול בהתאם לסעיף 33 לתקנות חוק חובת המכרזים.

היקף ההתקשרות:

היקף ההתקשרות מיום 01.06.2011 ועד ליום 31.05.2013 הינו בסך של כ- 218,145 ₪ כולל מע"מ בהתאם לפירוט הבא: **השתתפות משרד הרווחה הינו בהיקף של 99,945 ₪** והיתר מממנת אוניברסיטת בר אילן בהיקף של 118,200 ₪, המהווים יותר מ- 50% מהיקף המיזם.

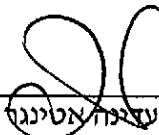
תקנה תקציבית: 23.01.51.04 – מותנה בקיום תקציב בפועל ובאישור חוק התקציב מידי שנה. לא תתבצע ההתקשרות עם הספק כל עוד לא נחתם חוזה ו/או כתב הזמנה חתום כדין.

הערות ונימוקים להחלטה:

מדובר בהתקשרות בפטור ממכרז עם אוניברסיטת בר אילן – פרופ חיה יצחק, לצורך ביצוע מחקר כמיזם משותף, העוקב אחר נשים נפגעות אלימות במשפחה: במקלט ובחזרה לקהילה. מטרת המחקר: ללמוד על אוכלוסיית הנשים הנפגעות מאלימות והפונות למקלטים לנשים, בשלבים השונים של הכניסה והיציאה מהמקלט והשינויים שחלו במצבה של האישה. אוניברסיטת בר אילן מבקשת לערוך מחקר שיעקוב אחר אוכלוסיית יעד זו בשלבים השונים של הכניסה למקלטים והיציאה ממנו וממצאיו יסייעו לשירות לפרט ומשפחה. המחקר נעשה ע"י צוות מקצועי בראשו עומדות חוקרות בעלות שם בתחום: פרופסור חיה יצחקי, ד"ר ענת פורת ופרופסור רחל דקל. מדובר בביצוע מיזם אשר יפעל ללא כוונת רווח למטרת רווחה בין אוניברסיטת בר אילן לבין המשרד לצורך ביצוע מחקר העורך מעקב אחר מצבן של נשים נפגעות אלימות, בכניסה וביציאה מהמקלט ובחזרה לקהילה, כאשר אוניברסיטת בר אילן תורמת יותר ממחצית מעלות ביצוע המיזם.

הוועדה מפנה את הגורם המקצועי לפעול בהתאם לסעיף 33 לתקנות חוק חובת המכרזים.

עו"ד קרן ברנע-ניסן

גב' עדינה אטינגר

מר שלמה גביסון – יו"ר הוועדה

מדינת ישראל

משרד הרווחה והשירותים החברתיים

אגף בכיר למחקר, תכנון והכשרה

י"ז אדר ב תשע"א

23 מרץ 2011

אל: ועדת המכרזים

הנדון: התקשרות עם אוניברסיטת בר אילן

אנו מבקשים להתקשר עם אוניברסיטת בר אילן על פי ההצעה המצייב לשם ביצוע מיזם משותף של מחקר מעקב אחר נשים נפגעות אלימות במשפחה: במקלט ובחזרה לקהילה.

רקע:

האגף למחקר, תכנון והכשרה והשירותים לפרט ומשפחה מבקשים ללמוד על אוכלוסיית הנשים הנפגעות מאלימות והפגעות למקלטים לנשים. הידע הקיים על אוכלוסיית נשים זו, אשר מתמודדות עם נסיבות חיים קשות, הינו מוגבל ולא מספק את צרכי השירותים היום. השירותים מבקש ללמוד על הנשים בשלבים השונים של הכניסה והיציאה מהמקלט והשינויים שחלו במצבה של האישה.

אוניברסיטת בר אילן מבקשת לערוך מחקר שיעקוב אחר אוכלוסיית יעד זו בשלבים השונים של הכניסה למקלטים והיציאה ממנו וממצאיו יסייעו לשירותים לפרט ולמשפחה. מחקר זה יבוצע על ידי צוות מקצועי בראשו עומדות חוקרות בעלות שם בתחום: פרופ' חיה יצחקי, ד"ר ענת בן פורת, ופרופ' רחל דקל.

עלות המחקר כפי שנבחנה באגף למחקר תכנון והכשרה תמומן ע"י האוניברסיטה והמשרד כשחלקה של האוניברסיטה הוא 118,200 ש"ח וחלקו של המשרד 99,945 ש"ח. לכן, אבקש מן הוועדה אישור להתקשר עם האוניברסיטה ללא מכרז בעילה של מיזם משותף.

בברכה,

ד"ר יוסף (אסי) אהרונוב
מנהל תחום מחקר

העתק: מר יקותיאל צבע – מנהל אגף בכיר למחקר תכנון והכשרה

מר מרדכי וינטר – סמנכ"ל שירותים אישיים וחברתיים

גב יעל הרמל – מנהלת השרות לפרט ולמשפחה

גב' פנינה לוינשטיין – ראש ענף תקציבים, אגף בכיר למחקר תכנון והכשרה

גב' מיכל חנוך אחדות – מפקחת ארצית לאלימות במשפחה, שירות לפרט ומשפחה

Bar-Ilan University

אוניברסיטת בר-אילן

רשות המחקר
Research Authority

בי"ה, כ"ח/ניסן/תשע"א

02/05/2011

לכבוד

מר יקותיאל צבע

מנהל האגף למחקר, תכנון והכשרה

משרד הרווחה

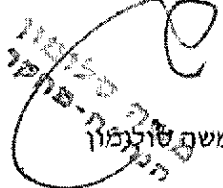
ירושלים

א.נ.

הנדון: הצעת מחקר המעקב אחר נשים נפגעות אלימות במשפחה: במקלט ובחזרה לקהילה

בהמשך לשיתוף, אנו מודיעים שהחלק התקציבי שאוניברסיטת בר-אילן התחייבה להשלים (בסך 118,200 ₪) לצורך המחקר הנדון לא יגיע ממקורות ממשלתיים.

בברכה,

מר משה יקותיאל צבע
מנהל האגף למחקר

פרוט תקציבי עבור מחקר מעקב אחר נשים נפגעות אלימות במשפחה: במקלט ובחזרה

לקהילה

הסעיף	העלות	הסבר
ימנהלת מחקר	79,200 ₪	ניהול המחקר מתהליך איסוף הנתונים ועד לכתיבת הדוח הסופי. התפקיד כולל ניהול המחקר באמצעות תיאום בין כול הגורמים השותפים לו, איתור עוזרות המחקר ורכזת המעקב והדרכתן, וקידום המחקר בשלביו השונים. 24 חודשים X 3,300 ₪ (עלות לשליש משרה) סה"כ: 79,200 ₪
סקירת ספרות	15,000 ₪	סקירת נוספת של הספרות המקצועית הניאורטית והמחקרית הרלבנטית לשהות במקלט ולמצבן של השהות קצרה 60 שעות X 250 ₪ לשעה, סה"כ 15,000 ₪
שהות זמן קצר		
יבניית שאלונים	3500	יבניית השאלון - בחירת המשתתפים והשאלות אותם רוצה המחקר לבחון באוכלוסייה ספציפית זו ועריכת פרי טסט על מספר מצומצם של נשים לבחינת התאמת השאלון לאוכלוסייה.
מראיינות	5000	יבניית מראיינים - על מנת להצליח לראיין קבוצה ספציפית זו ולשמור על בטחונה יש צורך במתן הכשרה מיוחדת למראיינות שיאותרו על ידנו 20 שעות X 250 ₪, סה"כ 5000 ש"ח
ביצוע הראיונות	13,650	ביצוע הראיונות- ההנחה היא כי יהיה צורך במאמץ רב לאתר קבוצה זו טלפונית ולזכות בשיתוף פעולה וכן יש צורך במראיינות בעלות רמה אישית גבוהה. 210 שעות X 65 ₪, סה"כ 13,650
שלב א' - כניסה למקלט		
שכפול שאלונים	900 ₪	- שכפול שאלונים 15 עמ' X 300 X 20 אג', סה"כ: 900 ₪
שלב ב' - יציאה מהמקלט		

<p>בשלב זה יבנו שני שאלונים האחד בגרסה ארוכה והשני בגרסה קצרה יותר עבור נשים היוצאות בחופזה מהמקלט ושאין פנויות למלא השאלון בגרסתו הארוכה</p> <p>שכפול שאלונים (ארוך) 14 עמ' X 150 נשים X 20 אג', סה"כ ₪ 420</p> <p>שכפול שאלון (מקוצר) 4 עמ' X 125 נשים X 20 אג', סה"כ 100 ₪</p> <p>- ראיונות טלפוניים לנשים שיצאו בחופזה מבלי למלא שאלון 75 נשים X 65 ₪,, סה"כ 4,875 ש"ח</p>	<p>₪ 420</p> <p>₪ 100</p> <p>₪ 4,875 ש"ח</p>	<p>שכפול שאלון (ארוך)</p> <p>שכפול שאלון (מקוצר)</p> <p>ראיונות</p>
		<p>עזרת מחקר: לשלב א+ב</p>
<p>התפקיד מיועד ללווי צוות המקלט במחקר. היא אחראית על הקשר השוטף עם המקלטים הכולל נסיעות אחת לחודש וקשר טלפוני שוטף.</p> <p>40 שח' לשעה X 50 שעות בחודש X 18 חודשים, סה"כ ₪ 36,000</p>	<p>₪ 36,000</p>	
		<p>ייעוץ סטטיסטי ראשוני</p>
<p>בניית קובץ נתונים וביצוע ניתוחים סטטיסטיים ראשוניים</p>		
<p>50 שעות X 250 ₪ לשעה, סה"כ 12,500 ש"ח</p>	<p>₪ 12,500</p>	
		<p>קידוד שאלונים</p>
<p>400 שאלונים X כ- 20 דקות לשאלון X 30 ₪ לשעה, סה"כ 4000 ש"ח</p>	<p>₪ 4,000</p>	
		<p>ייעוץ סטטיסטי לניתוחים מורכבים</p>
<p>הניתוחים הדרושים חלקם יהיו מורכבים ודרושים יעוץ ברמה גבוהה.</p> <p>80 שעות לפי 250 ₪ לשעה סה"כ: 20,000 ש"ח</p>	<p>₪ 20,000</p>	
		<p>ציוד משרדי</p>
<p>שיחות טלפון, מעטפות, דיסק גיבוי, בולים וכיו' לכל תקופת המחקר, משלוח בדואר</p>	<p>₪ 3,000</p>	
		<p>כתיבת דו"ח סופי</p>
<p>80 שעות X 250 ₪ לשעה, סה"כ 20,000 ₪</p>	<p>20,000</p>	

	218,145	סה"כ
--	---------	------

• במימון אוניברסיטת בר אילן- סה"כ 118,200 ש"ח
** התקציב עבור שלב הפעמה השלישית- מעקב אחר נשים בקהילה יוגש בנפרד.

218,145
118,200

100

23.3.2011

לכבוד
יקותיאל (קותלי) צבע
מנהל האגף למחקר, תכנון והכשרה
רחוב קפלן 2, ירושלים

הנידון: מחקר משותף

בנושא: מחקר מעקב אחר נשים נפגעות אלימות במשפחה: במקלט ובחזרה לקהילה

- בהמשך לשיחה שהתקיימה בתאריך 25.5.2010 ולפגישה שהתקיימה במשרדך בתאריך ה-23.12.2010 אנו מגישות הצעה למחקר במימון משותף של משרד העבודה והרווחה עם אוניברסיטת בר אילן העורך מעקב אחר מצבן של נשים נפגעות אלימות בכניסה, ביציאה מהמקלט ובחזרה לקהילה. המחקר קיבל את אישור מנהלת תחום המחקר באגף, הצעת המחקר והתקציב המבוקש בשלב זה מתייחס לסעיפים א' וב' בלבד המפורטים להלן:
- א. המשך עבודת השדה: כרגע שלב זה המחקר מתנהל במימון בית הספר לעבודה סוציאלית בר אילן. המחקר אסף כ-150 שאלונים בכניסה וכ-50 שאלוני יציאה. המימון להמשך שלב זה מבוקש על מנת שהתאפשר להעריך את מצבם של עוד כ-200 נשים בכניסה למקלט וביציאה מהמקלט.
- ב. שהות קצרה: על פי נתוני משרד העבודה והרווחה כ-40% מהנשים עוזבות את המקלט תוך כחודש. על קבוצה זו ידוע רק מעט. חלק זה במחקר מבקש להבין טוב יותר מי היא הקבוצה הזו מה הם מאפייניה האישיים, מאפייני השימוש בשירותים ומה קרה בזמן השעות הקצר שלהן במקלט. שלב זה לא בוצע.
- ג. חזרה לקהילה: המחקר יבקש לדעת בעתיד מה קורה עם הנשים כאשר הן חוזרות לקהילה הן מבחינת האלימות, משאביהן האישיים ושימוש בשירותים נוספים והערכה שלהן את השהייה והתרומה של המקלט. שלב זה כלל לא בוצע עדיין ולגבי תועבר בנפרד בקשה לתקציב עפ"י הצרכים שיעלו בהמשך.

בברכה,

פרופ' חיה יצחקי- יועצת בכירה
ד"ר ענת בן פורת- מנהלת המחקר
פרופ' רחל דקל- חוקרת בכירה

מחקר משותף:

מחקר מעקב אחר נשים נפגעות אלימות במשפחה: במקלט ובחזרה לקהילה
דר' ענת בן פורת, פרופ' חיה יצחקי, ופרופ' רחל דקל מאוניברסיטת בר אילן
בשיתוף עם משרד העבודה והרווחה

אלימות נגד נשים היא תופעה חברתית רחבת היקף בעולם ובארץ. סקר שנערך בישראל מצביע על מספר גדול של נשים הנמצאות בסיכון גבוה לחייהן בשל החשש לפגיעה מן זוגן: מעל לכ- 38,000 נשים היו קורבנות לאיומי רצח ומעל ל- 32,000 נפגעו פיזית בצורה קשה על ידי בני זוגן בשנה בה נערך הסקר (Eisikovits, Winstok, & Fishman, 2004).

מדינת ישראל הקימה מגוון שירותים לטיפול בנשים נפגעות אלו, ביניהם מקלטים לנשים מוכות. מטרת המקלטים להגן באופן מידי ופיזי על האישה וילדיה כמו גם לשמש כמרחב טיפולי היכול לאפשר שינוי בחייהן של נשים המצויות בסכנה (Itzhaky & Ben Porat, 2005). בישראל פועלים 13 מקלטים, בהם שוהות כ- 700 נשים ועימן כ- 1000 ילדים מדי שנה. קבוצת נשים זו הינה הטרוגנית ומורכבת מישראליות וותיקות, נשים ילידות אתיופיה וחבר העמים ונשים מהחברה הערבית. מנתוני משרד הרווחה (2009) ניכר כי אוכלוסיית הנשים המצויה בסיכון גבוה לחייה רואה במקלטים חולייה חשובה בשרשרת השירותים הניתנים לה, והם מהווים מסגרת משמעותית בתהליך חיפוש העזרה.

החל מהקמת מסגרות המקלטים בשנות השבעים, מחקרים רבים נערכו במסגרות אלה בעיקר בחו"ל לצורך הבנת דפוסי האלימות, חווייתן הנפשית והפסיכולוגית של נשים אלו, אימהותן בצל אלימות, והשימוש שהן עושות בשירותים המוצעים להם (Golding, 1999; Tutty, 1996). לצד זה, עולה מסקירת הספרות כי קיים חסר רב במחקרים המעריכים את מצבן של נשים אלו לאורך זמן, תוך בדיקת ההיסטוריה של האישה טרם הגעתה למקלט, התהליך אותו היא עוברת במסגרת זו, ובמיוחד מה קורה איתה לאחר יציאתה וחזרתה לקהילה (Bybee & Sullivan, 2002, 2005). המעקב אחר מצבן של נשים נפגעות אלימות במשפחה השוהות במקלטים ובדיקת התהליך אותו הן עוברות במקלט חשוב במיוחד, לאור היותו של המקלט מסגרת משמעותית עבור כ-50% מהנשים לאורך ציר הזמן בו הן מנסות לחולל שינוי במצבן (Lesser, 1990). לצד זה, מנתוני משרד הרווחה עולה כי בשנת 2007, כמחצית מהנשים אשר שהו במסגרת זו עזבו אותה כבר במהלך החודש הראשון (במהלך 2008 כ-40%). נתונים אלו מציעים שיש לבדוק הן את

מאפייני האישה בכניסה למקלט, הן את צפיותיה מהשירות והן את התהליך אותו היא עוברת במהלך שהותה במקלט. בדיקת כל אחד מההיבטים הללו יסייע בהבנת תהליך העזרה לאורך זמן. הגישה האקולוגית המהווה הבסיס התיאורטי למחקר זה, מציעה מודל לפיו ניתן להבין ולאפיין את האישה ותהליך התמודדותה על ידי עפיי מספר מערכות הקשורות למאפייני מצוקתה, קשריה עם סביבתה ומשאביה האישיים והסביבתיים המצויים בידה (Heise, 1998; Hobfoll, Dunahoo & Monnier, 1995). המשתנים שנבחרו במחקר זה על שלושת שלביו מייצגים למעשה הן את מאפייני האישיים של האישה והן את מאפייני השירותים שהיא מקבלת תוך בדיקת ההתאמה בין שתי מערכות אילו.

מטרות המחקר

מחקר זה בא לעקוב לאורך זמן אחר מצבן של נשים הפונות למסגרת המקלט לאורך תהליך קבלת עזרה בשלוש נקודות זמן: בכניסה למקלט, ביציאה מהמקלט וכחצי שנה לאחר תזרתן לקהילה. באופן ספציפי, המחקר מבקש:

- א. לתאר את מאפייני הנשים בכניסה למקלט (משתני רקע, מאפייני האלימות, שימוש בשירותים קודמים, מצוקה נפשית וציפיות מהמקלט).
- ב. לבדוק את הקשר בין מאפייני הנשים בכניסה למשך שהותן במקלט.
- ג. לבדוק את השינויים לאורך זמן במאפייני האלימות, המצוקה הנפשית והשימוש בשירותים.
- ד. לבדוק את הקשר בין מאפייני הנשים ומאפייני השימוש במקלט למצבה של האישה לאחר יציאתה לקהילה (כאמור לגבי שלב זה תינתן הצעה בנפרד).

שלב א': הכניסה למקלט

בדיקת הספרות מעלה כי נשים מדרגות מקלטים כמקורות העזרה והתמיכה האפקטיביים ביותר במיוחד בהשוואה לסוכנויות שרות מסורתיות (Gordon, 1996). ממחקרים שנערכו עד כה עולה כי נשים רואות במקלט כמסגרת חיונית להצלת חיים ולעזיבת היחסים, תופסות את תמיכת הצוות, הטיפול במקלט ותחושת הביטחון כמשמעותיים וכמסייעים ביותר (Tutty, Weaver & Rothery, 1999). לצד זה, קיימות התייחסויות בספרות המתארות קשייהם של נשים במסגרות אלו, ואף מותחות ביקורת על מידת יכולתן לסייע להן (Srinivasan & Davis, 1991; Tutty, 1993). בישראל, עד כה נערך בשנת 1986 מחקר יחיד אשר בדק את תרומת המקלט לנשים אלו צפיותיהן ממסגרת זו וקשייהם בזמן שהייתן בה (אפשטיין ומרדר, 1986). לאור העובדה כי במהלך הזמן מאז עריכתו של מחקר זה חל שינוי במספרם של המקלטים בארץ, במאפייני

האוכלוסייה המגיעה אליהם ובתהליך העבודה והשירותים המוצעים להם עולה הצורך לשוב ולבדוק כיצד המקלט מסייע לנשים. בשלב הכניסה, חשוב לבדוק מה מאפיין את הנשים המגיעות מבחינת מאפייני רקע, תומרה והיסטוריית אלימות ומה הן מצפות לקבל ממסגרת זו. בתוך קבוצת הנכנסות למקלט כפי שציינו קודם, מעל 40% עוזבות לאחר זמן קצר מאוד. על קבוצה זו עוד ידוע הרבה פחות. לא ברור מה מאפיין את ההגעה שלהן ועוד פחות את היציאה. לקבוצה זו אנו רוצים לחקדיש מאמץ מיוחד במחקר להבנה טובה יותר של מאפייניהן, מאפייני השהות היציאה והחזרה לקהילה.

שלב ב': שהות ויציאה מהמקלט

מעיון בהגדרת מטרות המקלט עפ"י הוראת התע"ס עולה כי מטרותיו המרכזיות של המקלט הינן: (1) מתן הגנה פיזית ובטחון נפשי לאישה ולילדיה לפרק זמן מוגדר המאפשר התמודדות עם מצבם המשברי תוך התייחסות טיפולית לצרכיהם הייחודיים. (2) מתן אפשרות לפסק זמן לאישה לבחירה עתידית ורכישת דרכי התמודדות לחיים מחוץ למקלט. (3) שהיית האישה בקהילה טיפולית בה לקבוצה ולסביבה כוחות המאפשרים שינוי, גדילה והתפתחות (הוראת תע"ס 3.8, 2008). הגדרה זו של מטרות המקלט מחדדת ראייתו כמסגרת אשר מטרתה לחולל שינוי באישה, ילדיה ובמצבה.

משך השהות במקלטים על פי תקנות משרד העבודה והרווחה הוא חצי שנה. במהלך שהות זו המקלטים מציעים לנשים טיפול פרטני וקבוצתי סביב תכנים שונים, סיוע משפטי וסיוע במציאת פתרון דיור. חשוב לציין כי קיימת שונות גדולה בין השירותים הקיימים במקלטים השונים. ועולה השאלה מהם התהליכים שעוברת האישה במסגרת זו, מה הם השירותים המוצעים לה עד כמה שירותים אילו מותאמים לצרכיה. בנוסף, נבקש לבדוק את הקשר בין מאפייני והיסטוריית האלימות, וציפיותיה מהמקלט למשך השהות במקלט.

שלב ג': החזרה לקהילה (שלב זה יתקיים רק אם ימצא תקציב מתאים עבורו בעתיד)

למרות ההשקעה האינטנסיבית הכלכלית והטיפולית במהלך השהות במקלט, לא קיים ידע שיטתי מה קורה עם נשים אלו כאשר הן חוזרות לקהילה. שכן, כאשר הן עוזבות את המקלט ניתק עימן הקשר. לא ברור האם לצד הסיוע המידי וההגנה מפני האלימות, מהווים המקלטים זרז ליצירת שינוי ויציאה ממעגל האלימות, או שלאחר עזיבת המקלטים ישנה חזרה לדיפוסים הקודמים. לאור כך, המחקר יבקש בעתיד לבחון את מצבן של נשים אלו כשישה חודשים לאחר עזיבתן את המקלט וחזרתן לקהילה ולבדוק את הקשר בין המאפיינים בכניסה, תהליך השהות בקהילה להסתגלותן של נשים אילו. בכך יסייע המחקר בהבנתה בין

אלו שעבורן השהייה במקלט היוותה נקודת מפנה, שלאחריה נפסקה האלימות, אם בעקבות סיום מערכת היחסים האלימה, או בשל שינוי שנעשה בתוך אותה מערכת היחסים, לבין אלו שעבורן הסיטואציה האלימה מוסיפה להתקיים. בנוסף, חלק זה יבדוק את השירותים בהן עושות הנשים שימוש כאשר הן חוזרות לקהילה ויבדוק האם ומתי נוצר רצף שירותים וכיצד הוא מסייע לשיפור מצבן של הנשים - לשלב זה כאמור תועבר בנפרד בקשה לתקציב.

שיטה

אוכלוסייה ומערך המחקר

הצעת המחקר הנוכחית היא שלב ממחקר רחב יותר שבדק את מצבן של נשים נפגעות אלימות העושות שימוש במקלטים ברחבי הארץ. עד כה נבדקו כ 150 נשים בכניסה למקלטים.

חלקים א+ב: כניסה, יציאה וחזרה לקהילה

הצעת המחקר הנוכחית מבקשת להעריך את מצבם של כ 200 נשים נוספות בכניסה למקלט, ביציאה מהמקלט וכחצי שנה לאחר היציאה. יחד עם זאת אנו מניחות שתחייב נשירה כך שמתוך 200 שאלוני הכניסה רק כ 70% ימלאו שאלוני יציאה ($n=140$) וכ 70% יאותרו לראיונות מעקב בקהילה ($n=98$).

משתני המחקר

שם המשתנה	מדידה בכניסה למקלט	מדידה ביציאה מהמקלט	מדידה שישה חודשים לאחר החזרה לקהילה
מאפייני האלימות	X		X
מאפייני היחסים (פרידה/חזרה)		X	X
מצב נפשי: מצוקה פוסט טראומטית ודיכאון	X	X	X
מערכות תמיכה	X		X
הערכת השהות במקלט: משך השהות, שביעות רצון מהשירותים, מידת המענה על ציפיות הנשים לעזרה		X	
שימוש בשירותים			X

			בקהילה (מספר ואיכות הקשרים עם השרתים בקהילה)
X		X	תפקוד תעסוקתי

הליך

המחקר נערך בשיתוף פעולה עם המפקחת על המקלטים במשרד הרווחה, גבי מיכל חנוך. בתהליך גיבוש המחקר נערכו פגישות הן עם הגבי מיכל חנוך והן עם מנהלות המקלטים. גיבוש משתני המחקר, מערך המחקר ואופן איסוף הנתונים נעשה בשיתוף פעיל הן עם הגבי חנוך, המנהלות והן עם עובדות המקלטים. במפגשים אלה גובשו הסכמות לגבי מטרות המחקר והליך הפעלתו ובסיום תהליך זה נתקבל אישור האגף למחקר במשרד הרווחה לעריכת המחקר.

שאלוני המחקר נבדקו על ידי מנהלות המקלטים וכן עברו בחינה מוקדמת (פריטסט) בקרב מספר נשים בשני מקלטים בארץ, בהתאם לכך שונה השאלון.

שאלון הכניסה: בסיכום עם מנהלות המקלטים עם הגעת האישה בימים הראשונים לשהייתה במסגרת צוות המקלט יבדוק את הסכמתה להשתתף במחקר. לאישה יאמר כי מדובר במחקר אשר מטרתו לעקוב אחר מצבה מהגעה למקלט ולאחר יציאתה ממנו, תוך בדיקת הגורמים שיכולים לסייע לה ולנשים שיבואו לאחריה למסגרת ועם צאתן לקהילה. במידה והאישה הביעה נכונות להשתתף במחקר, היא תתבקש לחתום על אישור לפניית צוות המחקר אליה, תוך ציון פרטי ההתקשרות עימה לאחר מכן בשבועיים הראשונים לשהייתה במסגרת יינתן לה שאלון ומעטפה וממוענת לחוקרות. בנוסף למילוי השאלון האישה תתבקש לציין לצורך המשך הקשר, שמות של אנשי קשר אשר יכולים לסייע באיתורה במידה וינותק הקשר עימה. לאחר מילוי השאלון על ידי האישה, הוא ישמר במקלט במעטפה סגורה אשר תיאסף עם שאלונים של נשים נוספות ותיאסף על ידי צוות המחקר. לנשים תובטח שמירת סודיות וחיסיון בנוגע לפרטיהם האישיים ותשובותיהן. משאלון הכניסה יילקח המידע על מאפייני האלימות שהאישה חוותה.

שאלון היציאה: עם יציאתה של האישה מהמקלט יפנה שוב המקלט לאישה בבקשה למלא את שאלון היציאה. מטרת המחקר תוסבר לה שוב, היא תחתום על טופס הסכמה לשלב השני ותתבקש לתת הסכמה ומידע ליצירת קשר עמה כחצי שנה לאחר היציאה. משאלון היציאה יילקח המידע על תרומת השחות במקלט, ועל מצבה הנפשי של האישה. כיוון שחלק מהנשים

עוזבות את המקלט בצורה פתאומית ולא מתוכננת, יוכן שאלון מקוצר שיאפשר לאישה למלא אותו לפני העזיבה.

בכל מקלט יתנהל רישום מרוכז של כל הנשים אשר נעשתה אליהן פנייה להשתתף במחקר,

הרישום יכלול מספר סידורי שינתן לכל אישה, תאריכי מתן השאלונים, ויעד היציאה של האישה. על מנת לקבל את שיעור התגובה, נשים שלא תהיינה מעוניינות להשתתף במחקר תרשמנה אף הן בריכוז הנתונים בכל מקלט, אך לא תעשה פנייה אליהן עפ"י בקשתן.

צוות המחקר עומד לרשות המקלטים וילווה את הצוותים בתהליך איסוף השאלונים

באמצעות עוזרות מחקר שהינן תלמידות תואר שני בבית הספר לעבודה סוציאלית

באוניברסיטת בר אילן. הסטודנטיות קבלו הכשרה מוקדמת כאשר כל סטודנטית אחראית על

כשני מקלטים ונמצאת עמם בקשר רציף ומסייע בפתרון בעיות במהלך איסוף הנתונים.

מתבצע רישום של כל הנשים שנכנסות ויוצאות למקלטים גם אם הן אינן מסכימות להשתתף

במחקר על מנת לקבל מידע על גודל המדגם ביחס לאוכלוסייה, ייצוג האוכלוסייה על ידי

המדגם והסיבות לסירוב לשיתוף פעולה. צוות המסטרנטיות כולל סטודנטיות דוברות השפה

הרוסית והערבית אשר תתנה מענה לאוכלוסיות הדוברות שפה זו.

שאלון לנשים ששהו שעות קצרה: על סמך הספרות והשיחות על המנהלות יבנה שאלון קצר

שיועבר בראיונות טלפוניים לנשים ששהו תקופה קצרה במחקר ועזבו – ולא מלאו למעשה שאלוני

כניסה במחקר. שאלון זה יתייחס למאפייני הנשים, לרקע לפנייה הנוכחית, לציפיות מהמקלט

ולמה שקורה איתן מאז היציאה מהמקלט.

שאלון החזרה לקהילה: שאלון זה יגובש במידה וימצא תקציב מתאים לשלב זה של המחקר,

המעקב אחר היציאה יתבצע באמצעות ראיון טלפוני כחצי שנה לאחר יציאתה של האישה

מהמקלט. בשל הזהירות הנדרשת בפנייה אל האישה בקהילה, לאור אי הידיעה מה מצבה ועד

כמה היא חשופה לאלימות ונמצאת בסכנה, יתודרך צוות המחקר ויעבור הכשרה כיצד לפנות

לאישה מבלי להעלות את רמת הסיכון בו היא מצויה. ייבדק אם האישה מהו המועד ומספר

הטלפון בו היא תהייה פנויה לשוחח עם צוות המחקר ולענות על השאלון. יושקע מאמץ באיתור

הנשים וביצירת קשר טלפוני עמן מבלי לפגוע בביטחונן. בראיון זה ייבדקו מאפייני האלימות,

היחסים, המצב הנפשי ושימוש בשירותים בקהילה.

לוח הזמנים על פי שלבי העבודה

מס' השלב	תאור השלב	חודשים:	3	6	9	12	15	18	21	24	27
1	איסוף הנתונים: בכניסה למקלט					←					
2	איסוף הנתונים ביציאה מהמקלט						←				
4	שהות קצרה										
5	ניתוחים וכתובת דוח										←

המחקר יעריך את מצבם של כ- 200 נשים בכניסה למקלט בנקודת ההתחלה כשנה מרגע תחילת המחקר, משך השהות במקלט הוא עד שישה חודשים. נדרשת עוד חצי שנה מסיום השנה הראשונה לאיסוף נתוני היציאה של הנשים שנכנסות בסוף השנה הראשונה סך הכול כשנה וחצי לביצוע המחקר. במקביל יערך שלב נוסף של המחקר להבנת מצבן של הנשים השוהות שהות קצרה (כחצי שנה ועוד כשלושה חודשים נוספים להשלמת הדוח). במידה ויועבר תקציב לשלב מעקב בקהילה יהיה צורך בחצי שנה נוספת לאיסוף הנתונים.

העברת התשלומים עפ"י שלבי העבודה

- הגשת תוכנית המחקר ואישורה על ידי וועדת ההיגוי והגשת סקירה תיאורטית והצעה מפורטת למתודולוגיה: שבועיים מתחילת ההתקשרות (30% מהעלות הכוללת)
- הגשת דוח ביניים לממצאי מחקר – שלב הכניסה: שנה מתחילת ההתקשרות (40% מהעלות הכוללת):
- הגשת דוח סופי: (30% מהעלות הכוללת): שנתיים מתחילת ההתקשרות

פרוט תקציבי עבור מחקר מעקב אחר נשים נפגעות אלימות במשפחה: במקלט ובחזרה

לקהילה

הסעיף	העלות	הסבר
ימנהלת מחקר		
	79,200 ₪	ניהול המחקר מנהליך איסוף הנתונים ועד לכתבת הדוח הסופי. התפקיד כולל ניהול המחקר באמצעות תיאום בין כול הגורמים השותפים לו, איתור עוזרות המחקר ורכזת המעקב והדרכתן, וקידום המחקר בשלביו השונים. 24 חודשים X 3,300 ₪ (עלות לשליש משרה) סה"כ: 79,200 ₪
סקירת ספרות		
	15,000 ₪	סקירת נוספת של הספרות המקצועית התיאורטית והמתקדמת הרלבנטית לשהות במקלט ולמצבן של השוחות שהות קצרה 60 שעות X 250 ₪ לשעה, סה"כ 15,000 ₪
שוחות זמן קצר		
* בניית שאלונים	3500	- בניית השאלון – בחירת המשתנים והשאלות אותם רוצה המחקר לבחון באוכלוסייה ספציפית זו ועריכת פרי טסט על מספר מצומצם של נשים לבחינת התאמת השאלון לאוכלוסייה. 14 שעות X 250 ₪, סה"כ 3,500, ש"ח
* הכשרת מראיינות	5000	- הכשרת מראיינים- על מנת להצליח לראיין קבוצה ספציפית זו ולשמור על בטחונה יש צורך במתן הכשרה מיוחדת למראיינות שיאותרו על ידנו 20 שעות X 250 ₪, סה"כ 5000 ש"ח
ביצוע הראיונות	13,650	- ביצוע הראיונות- ההנחה היא כי יהיה צורך במאמץ רב לאתר קבוצה זו טלפונית ולזכות בשיתוף פעולה וכן יש צורך במראיינות בעלות רמה אישית גבוהה . 210 שעות X 65 ₪, סה"כ 13,650
שלב א' - כניסה למקלט		
- שכר שאלונים	900 ₪	- שכר שאלונים 15 עמ' X 300 X 20 אג', סה"כ: 900 ₪
שלב ב' – יציאה מהמקלט		